

مجموعه کامل آثار ضرب

استاد علی اکبر خان شهنازی

گنجینه

the first volume

ANTHOLOGY OF ZARBIS BY ALI-AKBAR SHAHINAZI
GANJINEYE TAR

Written by hossein mehrani

Notes edited by hamed sadeghi

نوشتاری حسین مهرانی • ویرایش نتها: حامد صادقی

مرکز موسیقی بتهوون شیراز

سرشناسه	: شهنازی، علی اکبر، ۱۲۷۶-۱۳۶۳
عنوان و نام پدیدآور	: مجموعه‌ی آثار ضربی استاد علی اکبرخان شهنازی / نوشته‌ی حسین مهرانی و همکاری حامد صادقی.
مشخصات نشر	: تهران: حسین مهرانی، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری	: ۲۴۵ ص. پارتیسیون ۲۹×۲۲.
فروست	: گنجینه‌ی تار: ۱.
شابم	: ۱۵۰۰۰۰ ریال : ۹-۳۱-۰۰۶۹۸۵-۹۷۹
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیپا
موضوع	: موسیقی برای تار--پارتیسیون
موضوع	: موسیقی ایرانی--پارتیسیون
موضوع	: موسیقی ایرانی--دستگاه‌ها--ردیف--پارتیسیون
شناسه افزوده	: حسین مهرانی، ۱۳۴۸، گردآورنده
شناسه افزوده	: حامد صادقی، ۱۳۶۲، گردآورنده
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۹۰ ۹۳ ۲/ت ۶۵۴ MT
رده‌بندی دیوبی	: ۷۸۹/۷۲
شماره‌ی کتابشناسی ملی	: ۲۲۷۶۷۵۳

گنجینه‌ی تار ۱

“مجموعه‌ی آثار استاد علی اکبرخان شهنازی (کتاب اول)”

تألیف حسین مهرانی و همکاری حامد صادقی

نت‌نویسی: حسین مهرانی
طرح روی جلد: حمید نیکخواه
چاپ و لیتوگرافی: غزال
چاپ اول: ۱۳۹۰، تهران
شمارگان: ۳۰۰۰
ناشر: مؤلف
پخش: ۰۹۱۲۱۶۹۲۸۳۷
قیمت:

mehrani_hossein@yahoo.com

<http://www.hosseinmehrani.com>

گاه شمار زندگی علی اکبرخان شهنازی

۱۲۷۶: تولد: روز عید قربان سال ۱۲۷۶ ه. ش تهران - خیابان عین الدوله (ایران) - کوچه نصیرحضور.
چون در روز عید قربان به دنیا آمد به وی حاجی علی اکبرخان یا حاجی مطلق می گفتند.

۱۲۸۳: شروع تحصیلات: در مدرسه های سن لویی، اشراف و سعادت

۱۲۸۴: آغاز آموزش تار از سن ۸ سالگی نزد پدر و عموی خود میرزا عبدالله

۱۲۹۱: ضبط صفحه با جناب دماوندی در سن ۱۴ سالگی در بیات ترک و افشاری که در محل استودیوی کمپانی گرامافون در کوچه فیل خانه - خیابان لاله زار تهران ضبط و برای تکثیر به خارج ارسال می شد.

۱۲۹۴: درگذشت پدر و اداره کلاس درس پس از مرگ او از سن ۱۸ سالگی

۱۲۹۷: درگذشت میرزا عبدالله در سن ۹۰ سالگی

۱۳۰۱: ۳۰ فروردین (۲۲ شعبان) - ساعت ۸ بعداز ظهر برگزاری کنسرت شهنازی و نمایش های تاریخی در سالن گراند هتل در مایه شور و چهارگاه

۱۳۰۵: شرکت در مجالس شعر و ادب در منزل وحید دستگردی (۱۲۵۴-۱۳۲۱) واقع در خیابان ایران، کوچه روحی، بین عباس آباد و حریرچیان و آشنایی با تاج اصفهانی

۱۳۰۶: ضبط صفحه به همراهی حسینعلی خان نکیسا و عنایت الله شیبانی بر روی صفحات پلیفون درخواست امتیاز تأسیس مدرسه موسیقی شهنازی به وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه در تاریخ ۱۹ فروردین

۱۳۰۷: ضبط صفحه با ایران خانم صادقی به همراهی استوار، نوزاد و غیائی بر روی صفحات کلمبیا درخواست مجدد به وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه جهت تأسیس مدرسه موسیقی شهنازی در تاریخ ۲۵ شهریور

۱۳۰۸: ضبط صفحه با ابوالحسن خان اقبال آذر بر روی صفحات هیزمسترز ویس تصویب امتیاز

از دیگر آثاری که از علی اکبرخان شهنازی به جا مانده است به غیر از ردیف میرزااحسینقلی که در سال ۱۳۴۱ آموخته های خویش از پدر را ضبط کرد و ردیف دوره عالی که در سال ۱۳۵۱ ضبط شده است می توان به ضبط هایی خصوصی در مایه همایون، ماهور، اصفهان و یک فیلم تکنوازی ۱۲ دقیقه ای در آواز بیات اصفهان اشاره کرد.

خاندان شهنازی

پدر بزرگ: آقا علی اکبر فراهانی نوازنده در بار ناصری

پدر: آقا حسینقلی

سکینه همسر اول آقا حسینقلی، خواننده و نوازنده ای بود از بستگان حسن خان (ستورخان)

عمو: میرزا احسن که تار و سه تار می زد و در جوانی درگذشت.

عمو: میرزا عبدالله که ردیف دستگاهی امروز منسوب به اوست.

پسر عموی پدر: آقا غلامحسین که ناپدری و استاد آقا حسینقلی و میرزا عبدالله نیز می باشد.

برادران: محمدحسین و عبدالحسین شهنازی

خواهران: ۲ خواهر ناتنی که از همسر اول میرزا حسینقلی به نام سکینه می باشند.

شوهرخواهران:

رضا خان (تار نواز) فرزند آقا غلامحسین همسر دختر اول آقا حسینقلی بود.

باقرخان (کمانچه نواز) همسر دختر دوم آقا حسینقلی بود.

پسر عمو: احمد عبادی فرزند میرزا عبدالله

ضبط صفحه با خوانندگان

جناب دماوندی

حاجی محمدخان

حسینعلی نکیسای تفرشی

عنایت الله شیبانی

ایران صادقی

ابوالحسن اقبال آذر

تأسیس مدرسه موسیقی شهنازی در سوم دی ماه از سوی وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه

۱۳۱۰: کنسرت عالی مدرسه موسیقی شهنازی و اقبال آذر در تبریز به تاریخ ۱۶ اردیبهشت ۱۳۱۰ ساعت ۸ بعد از ظهر

۱۳۱۲: تعطیلی مدرسه عالی موسیقی شهنازی و نامه استاد شهنازی به وزارت معارف

۱۳۱۳: تدریس تار در هنرستان عالی موسیقی به دعوت غلامحسین مینباشیان برای چند ماه

۱۳۲۱: برنامه هفتگی موسیقی رادیو:

شنبه ۲۶ اردیبهشت ۱۳۲۱ ه. ش: بخش اول: همایون، آواز ادیب خوانساری، تار شهنازی
چهارشنبه ۳۰ اردیبهشت ۱۳۲۱ ه. ش: بخش دوم: پیش درآمد سه گاه، آواز روح بخش، تار شهنازی
جمعه اول خرداد ۱۳۲۱ ه. ش: بخش اول: پیش درآمد شور، آواز ادیب خوانساری، تار شهنازی

۱۳۲۸: تأسیس هنرستان موسیقی ملی توسط روح الله خالقی

۱۳۳۲: انتقال محل سکونت از تهران به دماوند و شروع به حرفه کشاورزی

۱۳۳۴: آموزش در هنرستان آزاد موسیقی

۱۳۳۵: کنسرت سولوی تار در کاخ ایض به مناسبت تشکیل کنگره خواجه نصیرالدین طوسی در خرداد ماه

۱۳۴۱: ضبط ردیف میرزا حسینقلی

۱۳۴۶: آموزش در هنرستان موسیقی ملی و تعطیل کردن هنرستان خود

از ۱۳۵۰: آموزش دوره عالی هنرستان موسیقی

۲۱ آبان ۱۳۵۳: افتتاح موزه صبا (خانه صبا) در خیابان ظهیرالاسلام با حضور علی اکبرخان شهنازی

۱۳۵۶: ضبط ردیف دوره عالی

۱۳۵۹: تعطیل کردن کلاس‌ها و انتقال به آبسرد دماوند

۱۳۶۳: ۲۸ اسفند ۱۳۶۳ درگذشت در سن ۸۷ سالگی در بیمارستان شرکت نفت

منابع:

- صفحه‌های فارسی شرکت گرامافون (۱۸۹۹ تا ۱۹۳۴) / مایکل کنی‌یر / ترجمه محسن محمدی / انجمن آثار و مفاخر فرهنگی / تهران ۱۳۸۶
- تاریخ تحول ضبط موسیقی در ایران / دکتر ساسان سپنتا / موسسه فرهنگی هنری ماهور / تهران ۱۳۷۷
- با زمزمه هزار داستان (یادنامه استاد ابوالحسن اقبال‌آذر) / سید جواد حسینی / نشر نی / تهران ۱۳۸۲
- موسیقی در عصر مشروطه (کتاب دوم) / مسعود کوهستانی نژاد / نشر مهر نامگ / تهران ۱۳۸۴
- موسیقی ایران از آغاز تا امروز (جلد دوم) / غلامرضا جواد / انتشارات همشهری / ۱۳۸۰
- سرگذشت موسیقی ایران (جلد سوم) / روح‌اله خالقی / انتشارات صفی‌علیشاه / تهران ۱۳۷۷
- مردان موسیقی سنتی و نوین ایران / جلد ۱ / حبیب‌الله نصیری‌فر / انتشارات آتیه / تهران ۱۳۷۷
- دیسکوگرافی ارایه شده توسط امیر منصور در نشست تخصصی پژوهش در موسیقی دستگاهی ایران / تالار رودکی / برگزارکننده: موسسه آوای مهربانی / تهران آذر ۱۳۸۵
- مصاحبه رادیویی با علی‌اکبرخان شهنازی در برنامه گلچین هفته

منابع

۱. قطعه‌ی ۱ (پیش‌درآمد شور)، قطعه‌ی ۲ (چهارمضرب شور ۱)، قطعه‌ی ۳ (چهارمضرب شور ۲)، قطعه‌ی ۴ (دو ضربی شور)، قطعه‌ی ۷ (گریلی شور)، قطعه‌ی ۸ (رنگ شور)، قطعه‌ی ۹ (پیش‌درآمد ابوعطا)، قطعه‌ی ۱۰ (چهارمضرب ابوعطا ۱)، قطعه‌ی ۱۲ (چهارمضرب ابوعطا ۲)، قطعه‌ی ۱۱ (چهارمضرب حجاز)، قطعه‌ی ۱۴ (رنگ ابوعطا)، قطعه‌ی ۱۵ (پیش‌درآمد بیات ترک)، قطعه‌ی ۱۶ (چهارمضرب بیات ترک ۱)، قطعه‌ی ۱۷ (ضربی بیات ترک ۲)، قطعه‌ی ۱۸ (چهارمضرب بیات ترک ۲)، قطعه‌ی ۱۹ (چهارمضرب بیات ترک ۳)، قطعه‌ی ۲۲ (ضربی بیات ترک ۴)، قطعه‌ی ۲۳ (گریلی بیات ترک)، قطعه‌ی ۲۴ (رنگ بیات ترک)، قطعه‌ی ۲۵ (پیش‌درآمد افشاری)، قطعه‌ی ۲۶ (چهارمضرب افشاری ۱)، قطعه‌ی ۲۷ (چهارمضرب افشاری ۲)، قطعه‌ی ۲۸ (چهارمضرب افشاری ۳)، قطعه‌ی ۲۹ (چهارمضرب افشاری ۴)، قطعه‌ی ۳۰ (گریلی افشاری)، قطعه‌ی ۳۱ (رنگ افشاری)، قطعه‌ی ۳۲ (پیش‌درآمد دشتی)، قطعه‌ی ۳۳ (چهارمضرب دشتی ۱)، قطعه‌ی ۳۶ (رنگ دشتی)، قطعه‌ی ۳۷ (صلح)، قطعه‌ی ۳۸ (جنگ)، قطعه‌ی ۳۹ (چهارمضرب سه‌گاه ۱)، قطعه‌ی ۴۰ (چهارمضرب سه‌گاه ۲)، قطعه‌ی ۴۱ (چهارمضرب سه‌گاه ۳)، قطعه‌ی ۴۲ (چهارمضرب سه‌گاه ۴، سامانی)، قطعه‌ی ۴۳ (چهارمضرب سه‌گاه ۵)، قطعه‌ی ۴۴ (چهارمضرب سه‌گاه ۶)، قطعه‌ی ۴۸ (چهارمضرب زابل سه‌گاه)، قطعه‌ی ۴۹ (چهارمضرب مخالف سه‌گاه ۱)، قطعه‌ی ۵۰ (چهارمضرب مخالف سه‌گاه ۲)، قطعه‌ی ۵۱ (رنگ سه‌گاه)، قطعه‌ی ۵۲ (پیش‌درآمد چهارگاه)، قطعه‌ی ۵۳ (چهارمضرب چهارگاه ۱)، قطعه‌ی ۵۴ (چهارمضرب چهارگاه ۲)، قطعه‌ی ۵۵ (چهارمضرب زابل چهارگاه ۱)، قطعه‌ی ۵۶ (چهارمضرب زابل چهارگاه ۲)، قطعه‌ی ۵۸ (چهارمضرب مخالف چهارگاه ۱)، قطعه‌ی ۶۰ (رنگ چهارگاه)، قطعه‌ی ۶۱ (پیش‌درآمد ماهور)، قطعه‌ی ۶۲ (چهارمضرب ماهور ۱)، قطعه‌ی ۶۵ (چهارمضرب داد ۱)، قطعه‌ی ۶۷ (چهارمضرب دلکش ۱)، قطعه‌ی ۷۱ (رنگ ماهور)، قطعه‌ی ۷۳ (پیش‌درآمد همایون)، قطعه‌ی ۷۴ (چهارمضرب همایون)، قطعه‌ی ۷۵ (چهارمضرب بیداد ۱)، قطعه‌ی ۷۶ (چهارمضرب بیداد ۲)، قطعه‌ی ۷۷ (ضربی منصوری)، قطعه‌ی ۷۸ (رنگ همایون)، قطعه‌ی ۷۹ (پیش‌درآمد اصفهان ۱)، قطعه‌ی ۸۰ (چهارمضرب اصفهان ۱)، قطعه‌ی ۸۱ (چهارمضرب اصفهان ۲)، قطعه‌ی ۸۹ (چهارمضرب راجه ۱) و قطعه‌ی ۹۱ (رنگ اصفهان) از اجرای دوره‌ی عالی ردیف استاد علی‌اکبر خان شهنازی نت شده‌است.

۲. قطعه‌ی ۶ (چهارمضرب شور ۴)، قطعه‌ی ۱۳ (چهارمضرب ابوعطا ۳)، قطعه‌ی ۲۰ (چهارمضرب بیات ترک ۴)، قطعه‌ی ۳۴ (کرشمه‌ی دشتی ۲)، قطعه‌ی ۳۵ (چهارمضرب شور که در دشتی اجرا شده)، قطعه‌ی ۴۵ (چهارمضرب سه‌گاه ۷)، قطعه‌ی ۴۶ (چهارمضرب سه‌گاه ۸)، قطعه‌ی ۶۳ (چهارمضرب ماهور ۲)، قطعه‌ی ۶۴ (چهارمضرب ماهور ۳)، قطعه‌ی ۶۶ (چهارمضرب داد ۲)، قطعه‌ی ۶۸ (چهارمضرب دلکش ۲)، قطعه‌ی ۶۹ (چهارمضرب دلکش ۳)، قطعه‌ی ۷۰ (چهارمضرب شکسته)، قطعه‌ی ۸۲ (چهارمضرب اصفهان ۳)، قطعه‌ی ۸۷ (چهارمضرب اصفهان ۷) و قطعه‌ی ۸۳ (هفت‌ضربی اصفهان) از اجراهای تکنوازی استاد نت شده‌است.

۳. قطعه‌ی ۲۱ (چهارمضرب بیات ترک ۵)، قطعه‌ی ۴۷ (چهارمضرب سه‌گاه ۹)، قطعه‌ی ۵۷ (چهارمضرب حصار) و قطعه‌ی ۵۹ (چهارمضرب مخالف چهارگاه ۲) از سری آثار اقبال با علی‌اکبرخان شهنازی نت شده‌است.

۴. قطعه‌ی ۵ (چهارمضرب شور ۳)، قطعه‌ی ۸۴ (چهارمضرب اصفهان ۴)، قطعه‌ی ۸۵ (چهارمضرب اصفهان ۵)، قطعه‌ی ۸۸ (پیش‌درآمد اصفهان ۲) و قطعه‌ی ۹۰ (چهارمضرب راجه ۲) از اجرای ضبط شده تصویری استاد نت شده‌است.

۵. قطعه‌ی ۷۲ (فانتزی ماهور) و قطعه‌ی ۸۶ (چهارمضرب اصفهان ۶) از اجرای علی‌اکبرخان شهنازی با حسین تهرانی نت شده‌است.

۶. قطعه‌ی ۹۲ (چهارمضرب نوا)، قطعه‌ی ۹۳ (رنگ نستاری) و قطعه‌ی ۹۴ (چهارمضرب راست‌پنج‌گاه) از ردیف دوره عالی علی‌اکبرخان شهنازی نت شده‌است (نوا و راست‌پنج‌گاه به همراه دیگر دستگاه‌ها در دوره عالی منتشر نشده‌است).

فهرست

۶	مقدمه‌ی مؤلف
۹	شرح حال
۲۹	گاه شمار علی اکبرخان شهنازی
۳۳	منابع
۳۵	نشانه‌ها
۳۶	فهرست
۴۰	کوک تار

دستگاه شور

۴۱	(ردیف دوره‌ی عالی شور)	۱. پیش‌درآمد شور
۴۵	(ردیف دوره‌ی عالی شور)	۲. چهارمضرب شور (۱)
۴۷	(ردیف دوره‌ی عالی شور)	۳. چهارمضرب شور (۲)
۵۰	(ردیف دوره‌ی عالی شور)	۴. دوضربی شور
۵۲	(تصویری)	۵. چهارمضرب شور (۳)
۵۳	(تکنوازی)	۶. چهارمضرب شور (۴)
۵۴	(ردیف دوره‌ی عالی شور)	۷. گرلی شور
۵۷	(ردیف دوره‌ی عالی شور)	۸. رنگ شور

آواز ابوعطا

۵۹	(ردیف دوره‌ی عالی ابوعطا)	۹. پیش‌درآمد ابوعطا
۶۲	(ردیف دوره‌ی عالی ابوعطا)	۱۰. چهارمضرب ابوعطا (۱)
۶۵	(ردیف دوره‌ی عالی ابوعطا)	۱۱. چهارمضرب حجاز
۶۷	(ردیف دوره‌ی عالی بیات ترک)	۱۲. چهارمضرب ابوعطا (۲)
۶۹	(تکنوازی)	۱۳. چهارمضرب ابوعطا (۳)
۷۰	(ردیف دوره‌ی عالی ابوعطا)	۱۴. رنگ ابوعطا

آواز بیات ترک

۷۲	(ردیف دوره‌ی عالی بیات ترک)	۱۵. پیش‌درآمد بیات ترک
۷۵	(ردیف دوره‌ی عالی بیات ترک)	۱۶. چهارمضرب بیات ترک (۱)
۷۸	(ردیف دوره‌ی عالی شور)	۱۷. دوضربی بیات ترک

۷۹	(ردیف دوره‌ی عالی ابو عطا)	۱۸. چهارمضرب بیات ترک (۲)
۸۲	(ردیف دوره‌ی عالی دشتی)	۱۹. چهارمضرب بیات ترک (۳)
۸۴	(تکنوازی)	۲۰. چهارمضرب بیات ترک (۴)
۸۸	(همراه با اقبال)	۲۱. چهارمضرب بیات ترک (۵)
۸۹	(ردیف دوره‌ی عالی بیات ترک)	۲۲. ضربی بیات ترک
۹۱	(ردیف دوره‌ی عالی بیات ترک)	۲۳. گرلی شور در آواز بیات ترک
۹۳	(ردیف دوره‌ی عالی بیات ترک)	۲۴. رنگ بیات ترک

آواز افشاری

۹۶	(ردیف دوره‌ی عالی افشاری)	۲۵. پیش درآمد افشاری
۱۰۱	(ردیف دوره‌ی عالی افشاری)	۲۶. چهارمضرب افشاری (۱)
۱۰۲	(ردیف دوره‌ی عالی افشاری)	۲۷. چهارمضرب افشاری (۲)
۱۰۳	(ردیف دوره‌ی عالی بیات ترک)	۲۸. چهارمضرب افشاری (۳)
۱۰۴	(ردیف دوره‌ی عالی اصفهان)	۲۹. چهارمضرب افشاری (۴)
۱۰۵	(ردیف دوره‌ی عالی افشاری)	۳۰. گرلی افشاری
۱۰۷	(ردیف دوره‌ی عالی افشاری)	۳۱. رنگ افشاری

آواز دشتی

۱۱۱	(ردیف دوره‌ی عالی دشتی)	۳۲. پیش درآمد دشتی
۱۱۵	(ردیف دوره‌ی عالی دشتی)	۳۳. چهارمضرب دشتی
۱۱۷	(تکنوازی)	۳۴. کرشمه‌ی دشتی
۱۱۸	(در تکنوازی دشتی اجر شده)	۳۵. چهارمضرب شور
۱۱۹	(ردیف دوره‌ی عالی دشتی)	۳۶. رنگ دشتی

دستگاه سه‌گاه

۱۲۱	(ردیف دوره‌ی عالی سه‌گاه)	۳۷. صلح
۱۲۳	(ردیف دوره‌ی عالی سه‌گاه)	۳۸. جنگ
۱۲۶	(ردیف دوره‌ی عالی سه‌گاه)	۳۹. چهارمضرب سه‌گاه (۱)
۱۳۰	(ردیف دوره‌ی عالی سه‌گاه)	۴۰. چهارمضرب سه‌گاه (۲)
۱۳۲	(ردیف دوره‌ی عالی سه‌گاه)	۴۱. چهارمضرب سه‌گاه (۳)
۱۳۳	(ردیف دوره‌ی عالی سه‌گاه)	۴۲. چهارمضرب سه‌گاه (۴)، سامانی
۱۳۶	(ردیف دوره‌ی عالی سه‌گاه)	۴۳. چهارمضرب سه‌گاه (۵)
۱۳۷	(ردیف دوره‌ی عالی سه‌گاه)	۴۴. چهارمضرب سه‌گاه (۶)

۱۳۸	(تکنوازی)	۴۵. چهارمضرب سه گاه (۷)
۱۴۰	(تکنوازی)	۴۶. چهارمضرب سه گاه (۸)
۱۴۲	(همراه با اقبال)	۴۷. چهارمضرب سه گاه (۹)
۱۴۳	(ردیف دوره‌ی عالی سه گاه)	۴۸. چهارمضرب زایل سه گاه
۱۴۵	(ردیف دوره‌ی عالی سه گاه)	۴۹. چهارمضرب مخالف سه گاه (۱)
۱۴۶	(ردیف دوره‌ی عالی سه گاه)	۵۰. چهارمضرب مخالف سه گاه (۲)
۱۴۷	(ردیف دوره‌ی عالی سه گاه)	۵۱. رنگ سه گاه

دستگاه چهارگاه

۱۵۰	(ردیف دوره‌ی عالی چهارگاه)	۵۲. پیش درآمد چهارگاه
۱۵۴	(ردیف دوره‌ی عالی چهارگاه)	۵۳. چهارمضرب چهارگاه (۱)
۱۵۶	(ردیف دوره‌ی عالی چهارگاه)	۵۴. چهارمضرب چهارگاه (۲)
۱۵۸	(ردیف دوره‌ی عالی چهارگاه)	۵۵. چهارمضرب زایل چهارگاه (۱)
۱۶۰	(ردیف دوره‌ی عالی چهارگاه)	۵۶. چهارمضرب زایل چهارگاه (۲)
۱۶۲	(همراه با اقبال)	۵۷. چهارمضرب حصار
۱۶۳	(ردیف دوره‌ی عالی چهارگاه)	۵۸. چهارمضرب مخالف چهارگاه (۱)
۱۶۴	(همراه با اقبال)	۵۹. چهارمضرب مخالف چهارگاه (۲)
۱۶۵	(ردیف دوره‌ی عالی چهارگاه)	۶۰. رنگ چهارگاه

دستگاه ماهور

۱۷۰	(ردیف دوره‌ی عالی ماهور)	۶۱. پیش درآمد ماهور
۱۷۵	(ردیف دوره‌ی عالی ماهور)	۶۲. چهارمضرب ماهور (۱)
۱۷۷	(تکنوازی)	۶۳. چهارمضرب ماهور (۲)
۱۷۹	(تکنوازی)	۶۴. چهارمضرب ماهور (۳)
۱۸۱	(ردیف دوره‌ی عالی ماهور)	۶۵. چهارمضرب داد (۱)
۱۸۳	(تکنوازی)	۶۶. چهارمضرب داد (۲)
۱۸۴	(ردیف دوره‌ی عالی ماهور)	۶۷. چهارمضرب دلکش (۱)
۱۸۶	(تکنوازی)	۶۸. چهارمضرب دلکش (۲)
۱۸۷	(تکنوازی)	۶۹. چهارمضرب دلکش (۳)
۱۸۹	(تکنوازی)	۷۰. چهارمضرب شکسته
۱۹۱	(ردیف دوره‌ی عالی ماهور)	۷۱. رنگ ماهور
۱۹۳	(همراه با حسین تهرانی)	۷۲. قطعه فانتزی ماهور

دستگاه همایون

۱۹۷	(ردیف دوره‌ی عالی همایون)	۷۳. پیش‌درآمد همایون
۲۰۱	(ردیف دوره‌ی عالی همایون)	۷۴. چهارمضراب همایون
۲۰۳	(ردیف دوره‌ی عالی همایون)	۷۵. چهارمضراب بیداد (۱)
۲۰۵	(ردیف دوره‌ی عالی همایون)	۷۶. چهارمضراب بیداد (۲)
۲۰۷	(ردیف دوره‌ی عالی همایون)	۷۷. ضربی منصوری
۲۰۸	(ردیف دوره‌ی عالی همایون)	۷۸. رنگ همایون

آواز بیات اصفهان

۲۱۱	(ردیف دوره‌ی عالی اصفهان)	۷۹. پیش‌درآمد اصفهان (۱)
۲۱۶	(ردیف دوره‌ی عالی اصفهان)	۸۰. چهارمضراب اصفهان (۱)
۲۱۷	(ردیف دوره‌ی عالی اصفهان)	۸۱. چهارمضراب اصفهان (۲)
۲۱۹	(تکنوازی)	۸۲. چهارمضراب اصفهان (۳)
۲۲۰	(تکنوازی)	۸۳. هفت‌ضربی اصفهان
۲۲۱	(تصویری)	۸۴. چهارمضراب اصفهان (۴)
۲۲۴	(تصویری)	۸۵. چهارمضراب اصفهان (۵)
۲۲۵	(همراه با حسین تهرانی)	۸۶. چهارمضراب اصفهان (۶)
۲۲۸	(تکنوازی)	۸۷. چهارمضراب اصفهان (۷)
۲۳۰	(تصویری)	۸۸. پیش‌درآمد اصفهان (۲)
۲۳۲	(ردیف دوره‌ی عالی اصفهان)	۸۹. چهارمضراب راجه (۱)
۲۳۴	(تصویری)	۹۰. چهارمضراب راجه (۲)
۲۳۵	(ردیف دوره‌ی عالی اصفهان)	۹۱. رنگ اصفهان

دستگاه نوا

۲۳۹	(ردیف دوره‌ی عالی نوا)	۹۲. چهارمضراب نوا
	(ردیف دوره‌ی عالی نوا)	۹۳. رنگ نستاری
		۲۴۱

دستگاه راست‌پنجگاه

۲۴۳	(ردیف دوره‌ی عالی راست‌پنجگاه)	۹۴. چهارمضراب راست‌پنجگاه

۱. پیش درآمد شور

(ردیف دوره‌ی عالی شور)

♩ = 75

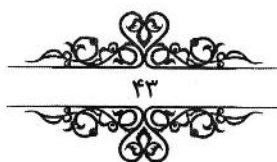
*۱: در این میزان‌ها استاد نت دو را هم روی زرد و هم روی سفید همزمان اجرا می‌کنند.

*۲: استاد آخرین نت این میزان را بار اول سی اجرا می‌کنند.

The musical score consists of eight staves of music. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and ornaments. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one flat. The time signature is 3/4. The score includes various musical notations including notes, rests, and ornaments. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one flat. The time signature is 3/4. The score includes various musical notations including notes, rests, and ornaments.

Musical score for a piece in D minor, 3/4 time. The score consists of five staves. The first staff has a treble clef and a key signature of two flats. It contains various musical notations including eighth notes, quarter notes, and slurs. The second staff starts with a *vib.* marking. The third staff has a first and second ending bracket. The fourth staff ends with a *rit.* marking. The fifth staff is a short concluding phrase.

هدف از نوشتن این کتاب برقراری ارتباط با نوازندگی استادیست که زبان زمانه بود، از آنجا که بسیاری از تکنیک‌های نوازندگی قدیم، امروز نواخته نمی‌شوند در می‌یابیم که تارنوازی امروز ارتباط صحیحی با تارنوازی نسل‌های گذشته‌ی خود ندارد.

در نوشتن این اثر بر آن بوده‌ام که با بررسی و آوانگاری آثار استاد شهنازی تکنیک‌هایی که از نسل ایشان به روزگار ما انتقال نیافته است را با نگارشی دقیق ثبت کنم. استفاده‌ی به جا و هنرمندانه از واخوان‌ها و تنوع الگوهای مضرابی و انگشت‌گذاری‌های خاص از ویژگی‌های بارز ساز استاد شهنازی است که در این اثر با دیدگاهی آموزشی به آن‌ها پرداخته‌ام.

استاد شهنازی دریا بود و برای یافتن در باید سر به دامن دریا نهاد.

The aim of writing this book is to make a link with a skillful player whose language is the language of our time. Since many old playing techniques now are not played, we find that today's Tar playing has no proper relation with those of the past generations.

In this book, with analysis and writing down the notes of the works of Ostad Shahnazi, I tried to register the techniques that are not conveyed from his era to ours. Creative and proper use of Tar structure, different patterns of plucking and fretting are the striking features of Ostad Shahnazi's Tar playing which in this work I approached them with a teaching vision.

Ostad Shahnazi was a sea and for finding the pearl
you have to get deep into the sea.

